

Tyskland, Holland, England och kanske Frankrike. Det extraordinära i företaget beträffar naturligtvis reskassan. Men denna hålles mig tillhanda af en förmögen affärsman, Längman, hvars tolk och ledsagare jag blifver för större delen af resan. En ytterligare svårighet skulle redaktionen af Litteraturbladet göra, om jag icke redan kommit i vana att taga den saken lätt och i öfrigt så väl behöfde uppfriskas både andligen och lekamligen.

Öfversigten och utsigten från Parnassens topp, hoppas jag, för Vördade Bror skall vara lika uppfriskande – isynnerhet då derefter följa de prosaiska skärgårdsvindarne kring Botby.

Jemte mig skickar min Hustru lilla sin vördnadsfulla helsning till Vördade Bror och Dess älskvärda omgifning, båda med djup tacksamhet för den, välvilliga åtanke, om hvilken hvarje Vördade Brors bref vittnat.

Tacksamt och tillgifvet

Vördade Brors
ödmjukaste tjänare
Joh. Vilh. Snellman.

20

Kuopio d. 12 April 1847.

258 J. V. SNELLMAN – BORGÅ DOMKAPITEL 23.IV 1847

RA, Borgå domkapitels arkiv

Ödmjukaste Memorial!

30

Hos Högvördigste Herr Doctorn Biskopen och Ordensledamoten så ock Det Högvördiga Domkapitlet får jag vördsamast anmäla min afsigt att, i händelse jag dertill vinner Nådigt tillstånd, företaga en utrikes resa, och anhåller i djupaste ödmjukhet, att för detta fall höggunstigt tillåtas till Konrektor, Mag. B. E. H. Schildt, öfverlemnna Skolans penningemedel, arkiv, bibliotek och öfriga effekter. Kuopio den 23 April 1847.

Joh. Vilh. Snellman.

40

259 ANSÖKAN TILL BORGÅ DOMKAPITEL 1.V 1847.

RA, Borgå domkapitels arkiv

Ödmjukaste Ansökning!

Hos Högvördigste Herr Doctorn Biskopen och Ordensledamoten så ock Det Högvördiga Domkapitlet får jag i djupaste ödmjukhet anhålla om Höggunstigt tillstånd, att under instundande sommarferie företaga en utrikes resa, i enskilda angelägenheter äfvensom derjemte till min, genom mångårigt oafbrutet arbete försvagade helsas återställande.

Med djupaste vörnad har jag äran att framhärda

50

beröfva mig sjelf glädjen af en tacksamhet och tillgifvenhet, som blifvit mig en kär lefnadsvana.

Men det är också med fast tillförsigt till Vördade Brors vänskapfulla öfverseende jag öppet bekänner, att endast en viss håglöshet kommit mig att en lång tid bortåt försumma all brefvexling likasom öfverhufvud allt begagnande af pennan. Denna nedstämning följde med upphörandet af allt arbete för Saima; och jag har sedan dess begräfvit mig i läsning, så långt bokförrådet och tjenstgöringen medgifvit. Med sådant fortsatt »Schlemmerei» följer hos mig alltid motvilja att något företaga, och intet sker derföre, hvartill jag icke oundvikligen tvingas. Så har jag äfven från den ena postdagen till den andra uppskjutit att skriva, och ännu i sista stund har en ny remiss af Svenska tidningar hållit min hand från pennan ända till kl. 12 på natten. I morgon är nemligen postdag och skoldag.

10

Mest har legat mig på sinnet Vördade Brors vänliga framställning angående Magisterfrågan, i förra brefvet. Men då det lilla jag dertill kan säga, lätt säger sig när som helst, så har åter detta fallit undan.

För min del föreställer jag mig, att Primus icke har annat svar, än att hvarje ny åsigt arbetar sig in i allmänna medvetandet, förrän detta åter kan lyfta en individ att ytterligare utveckla densamma. Då – d. ä. om så är – skulle kanske i frågan ett »huru och på hvad sätt»? mera än: »om»? eller »om icke»? förtydliga dess syftning för åhörarna. I sig sjelf ger ju frågan det rikaste ämne för ett svar, så att föga någon mera innehållsrik kan påhittas, isynnerhet för nutiden, hvilken kan anses mera accentueradt än någon föregående hafva, besvaradt densamma genom den högljudda fordran på principernas välde i alla grenar af det praktiska lifvet. Ja jag tycker, att den rätt tillhör de der sjelffallna tingen i verlden, hvilkas sjelffallenhet är så uppenbar – sedan någon uppenbarat dem.

20

Vördade Bror finner, att jag häri resonnerar så på god tro, som hade jag nödvändigt bort säga min tanke.

30

I anbudet af Doktorshatten erkänner jag tacksamt den faderliga välvilja, som omfattar hvarje tillfälle att göra mig gagn och glädje. Det vore ohemult att icke akta och ära hedersbetygelsen äfven såsom Fakultetens och Universitetets gåfva. Dock tillstår jag, att dess värde som sådan fordrar erinran om pligt och skyldighet, emedan titlar öfverhufvud äro modesak, och omständigheterna synas betyga, att verlden vänder sig ifrån dem – troligen för att vända sig till andra leksaker. Skulle likväl Fakulteten eller Konsistorium göra svårigheter, så beder jag Bror hafva godheten icke yrka för saken. Ty jag kan så icke vara tacksam mot det allmänna, såsom jag dock eljest är, i händelse pluralitetens välvilja anser det lämpligt att i närvarande förhållanden gifva mig ett öfverseende bifallstecken.

40

Hufvudsaklig glädje skulle det dock blifva att mottaga detsamma af Vördade Brors hand, ty jag vet då fast, att det räcket af godt hjerta.

Till Robert skall jag skriva genom Berndtson. Jag tror det vara anledning till glädje, att han rigtat sina blickar utåt, till deltagande i verdens affärer. Detta ger ämne för arbete. Dröjer han på återvunnen. Jag är säker, att han icke återvänder derifrån utan att hafva laggt någon grund till en vidsträcktare vetenskaplig verksamhet. Och vid så tidig början är det hopp, att på den grunden något värdefullt skall byggas. Önskligt vore, att mången i vårt land skulle ega hans oegennyttiga värma. Men det är tyvärr mera vilja än förmåga, som i allt menskligt låtande brister.

50

För sommaren förehar jag en synnerlig sak, en resa nemligen till

Högvördigste Herr Doctorns, Biskopens och
Ordensledamotens
så ock
Det Högvördiga Domkapitlets
allerödmjukaste tjenare
Joh. Vilh. Snellman.

260 J. J. NERVANDER – J. V. SNELLMAN 8.V 1847 10
HUB, JVS handskriftssamling

Min Heders Bror,

Ofta har jag varit sinnad att skrifva till Dig, men min sjuklighet hela denna vinter har vållat att när jag dessemellan varit frisk, så har jag haft så mycket eftersatta göromål, att jag alltid fått lof att taga vid dem, och Du vet att när man kan advocera med sitt samvete med förbärande af göromål, som man »borde» ha undan, så blir det ofta en undskyllan för att göra ingenting. Emellertid kan jag dock dessutom anföras, att jag då Collan afreste till Kuopio, hade ett bref på två tättskrifna postpappers ark färdiga att afsändas med Honom, men vid närmare eftersinnande ref jag det sönder och lär väl deri hafva gjort klokast; ty innehållet angick politika och våra åsichter äro i det afseendet så olika, att vi alldrig torde kunna inverka på hvarandra genom inbördes predikande. Antingen *kan* Du eller *vill* Du ej se saken från min synpunkt, och då är å min sida allt demonstrerande förgäfvets. Jag insåg, sedan jag hade skrifvit besagde bref, denna »Vergeblichkeit», i synnerhet af en fras i ett af Dina sednaste bref till svar på mitt predikande angående den ringa vigt man bör fästa vid popularitet och det allmänna omdömmet. – För det, att jag *ifrigt* framställt – i akt och mening att varna Dig – det ringa värde *jag* satte på på besagda rariteter, så slöt Du att saken var sjuk å min sida. Det föll mig, sedan brefvet var färdigt, i hågen att allt ytterligare ordande angående saken vore lika enfaldigt af mig, som om jag skulle hafva skrifvit till v. K<linckowström> att GeheimeRådstiteln ej vore något så särdeles att eftersträfva och Han i anledning deraf dragit den slutsats att titlar och ordnar låge mig om hjertat, hvarefter jag ytterligare ville öfvertyga Honom att sådant ej vore fallet. Han sträfvar *dit* och tror derföre säkert, att alla skulle finna sig öfverlyckliga att hinna samma mål; Du anser »medborgares aktning för det högsta att eftersträfva» och kan således ej fatta att någon kunde sätta sig öfver besagde aktning. Emellertid måste jag vidhålla, att i mina ögon denna aktning är af ganska prekärt värde, och så måste Sokrates och Phocion äfven hafva tänkt, efter de läto sina medborgare taga lifvet af sig, att ej tala om X:tus, om hvilken meningarne bland Hans landsmän måste hafva varit synnerligen delade. Åt v. K<linckowström> kunde jag åter säga att besagde Sokrates ej måste hafva varit mera mån omyttre äretecken, efter Han åt sin lärjunge Alcibiades afträdde det tapperhetspris, rätteligen tillkommit Honom sjelf. Troligen lär derföre Gubben på sitt vis varit af samma åsigt, som den jag vågar hysa på mitt vis

»Ich hab mein Sach' auf Nichts gestellt».

Vare dock engång för alla nog härom; resultatet blir dock i alla fall att lynne och omständigheter gifvit den riktning åt våra åsichter härom, att vi ej mera kunna förstå hvarandra; aber darum keine Feindschaft